

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgement in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgement shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.

=====

સી. શંકરનારાયણન ઇટીસી.

વિરુદ્ધ

કેરળ રાજ્ય

૪ મે, ૧૯૭૧.

[કે. એસ. હેગડે અને એ. એન. ગ્રોવર, ન્યાયમૂર્તિઓ.]

કેરળ શિક્ષણ નિયમો, ૧૯૫૯-પ્રકરણ XX, પ્રકરણ XXVIIA અને XXVIIIB ની જોગવાઈઓ પરસ્પર વિશિષ્ટ છે-સહાયિત શાળામાં શિક્ષક કે જેમણે પ્રકરણ XIV (c) ના નિયમ ૨ હેઠળ વિકલ્પનો ઉપયોગ કર્યો છે તે પ્રકરણ XXVIIIB દ્વારા સંચાલિત છે-પ્રકરણ XXVIIA ના નિયમ ૮ ના આધારે નિવૃત્તિ દાવો કરી શકાતો નથી.

ભારતનું બંધારણ, ૧૯૫૦-અનુચ્છેદ ૩૦૯ હેઠળ સરકારની નિયમ બનાવવાની સત્તા સરકાર અને કર્મચારીઓ વચ્ચેના કોઈપણ કરાર દ્વારા નિયંત્રિત નથી-૫૮

થી ૫૫ વર્ષની નિવૃત્તિ વયમાં ફેરફાર અનુચ્છેદ ૩૧૧ (૨) ને આકર્ષિત કરતું નથી.

C. A. ૧૭૮૯/૧૯૬૯ માં અપીલકર્તા કેરળની ખાનગી સહાયક શાળામાં શિક્ષક હતા જ્યારે અન્ય અપીલકર્તાઓ સંબંધિત સમયે સરકારી શાળાઓમાં શિક્ષકો હતા.સરકારી તેમજ સહાયિત શાળાઓના શિક્ષક સંગઠનોએ વિવિધ માંગણીઓ સાથે સરકારને એક આવેદનપત્ર સુપરત કર્યું હતું, જેમાં એક એવી હતી કે શાળાના શિક્ષકોની નિવૃત્તિ વય વધારીને ૬૦ વર્ષ કરવી જોઈએ.જુલાઈ ૧૯૬૬માં સરકારે એક આદેશ બહાર પાડ્યો હતો જેના દ્વારા નિવૃત્તિની વય ૫૫ વર્ષથી વધારીને ૫૮ વર્ષ કરવામાં આવી હતી.જો કે ૦૪/૦૫/૧૯૬૭ પર સરકાર દ્વારા અગાઉના આદેશોની દેખરેખમાં અન્ય એક આદેશ કરવામાં આવ્યો હતો અને તમામ સરકારી કર્મચારીઓ અને સહાયિત શાળાના શિક્ષકોની નિવૃત્તિની ઉંમર ફરીથી ૫૫ વર્ષ નક્કી કરવામાં આવી હતી.બંધારણની અનુચ્છેદ ૩૦૯ની જોગવાઈ દ્વારા આપવામાં આવેલી સત્તાઓનો ઉપયોગ કરીને રાજ્યપાલ દ્વારા બનાવવામાં આવેલા કેરળ સેવા નિયમોમાં તેમજ ૧૯૪૯ના કેરળ શિક્ષણ અધિનિયમ ૬ની અનુચ્છેદ ૩૬ હેઠળ સરકાર દ્વારા ઘડવામાં આવેલા કેરળ શિક્ષણ નિયમો, ૧૯૫૯માં બંને પ્રસંગોએ જરૂરી સુધારા કરવામાં આવ્યા હતા.૧૯૫૯ના નિયમોમાં મૂળરૂપે પ્રકરણ XXVII હતું. ફેબ્રુઆરી ૧૯૬૫માં આ પ્રકરણને પ્રકરણ XXVII-A તરીકે પુનઃગણતરી કરવામાં આવ્યું હતું. બીજો પ્રકરણ XXVII-B ઉમેરવામાં આવ્યો હતો.'પેન્શન' શીર્ષક હેઠળ આવતા

પ્રકરણ XXVII-A ના નિયમમાં જોગવાઈ કરવામાં આવી છે કે ૦૪/૦૯/૧૯૫૭ પહેલાં કોઈપણ સહાયક શાળામાં સેવામાં રહેલા લોકોના કિસ્સામાં નિવૃત્તિની ઉંમર ૬૦ વર્ષ હોવી જોઈએ. પ્રકરણ XXVII-B માં જોકે એવું નક્કી કરવામાં આવ્યું હતું કે તેમાંના નિયમો સહાયક શાળાઓના શિક્ષકોને લાગુ પડશે જેમને પ્રકરણ XIV (c) કેરળ શિક્ષણ નિયમોમાં નિયમો લાગુ પડે છે. ઉપરોક્ત પ્રકરણના નિયમ ૪ માં વધુમાં જણાવવામાં આવ્યું છે કે સરકારી શાળાઓના શિક્ષકોને લાગુ પડતી નિવૃત્તિ પર ફરજિયાત નિવૃત્તિની તારીખ સહાયક શાળાઓના શિક્ષકોને લાગુ પડશે. પ્રકરણ XIV (c) ના નિયમ ૨ માં જોગવાઈ કરવામાં આવી છે કે જે શિક્ષકો ૦૧/૧૦/૧૯૬૪ પર સેવામાં હતા તેમની પાસે પ્રકરણ XIV (B) ના નિયમો હેઠળ ચાલુ રહેવાનો અથવા તે પ્રકરણના નિયમો એટલે કે XIV (C) હેઠળ આવવાનો વિકલ્પ હશે. જ્યારે આ વિકલ્પનો ઉપયોગ કરવામાં આવે ત્યારે તેને અંતિમ માનવામાં આવતો હતો. C. A. ૧૭૮૯/૧૯૬૯ માં અપીલકર્તાએ તેના માટે મર્યાદિત સમયગાળાની અંદર વિકલ્પનો ઉપયોગ કર્યો હતો અને આમ પ્રકરણ XIV (C) માં નિયમો દ્વારા સંચાલિત થયો હતો. જ્યારે સરકારે ૫૫ વર્ષની ઉંમરે અપીલકર્તાઓને નિવૃત્ત કરવાની માંગ કરી ત્યારે તેમણે હાઈકોર્ટમાં રિટ અરજીઓ દાખલ કરી હતી. અરજીઓ ફગાવી દેવામાં આવી હતી. આ અદાલતને વિશેષ રજા દ્વારા અપીલમાં, ઠરાવ્યું:

(i) ઉચ્ચ ન્યાયાલયની ખંડપીઠે એવું માન્યું હતું કે પ્રકરણ XXVIIA અને પ્રકરણ XXVII B ની જોગવાઈઓ પરસ્પર વિશિષ્ટ હતી. પ્રકરણ XXVII B સ્વતંત્ર

અને અલગ જોગવાઈઓ કરે છે જે પ્રકરણ XXVIIA માં સમાવિષ્ટ જોગવાઈઓ સાથે અસંગત છે. C. A. ૧૭૮૯/૧૯૬૯ માં અપીલકર્તા સહાયક શાળામાં શિક્ષક હોવાથી પ્રકરણ XXVIIB ના નિયમ જના આધારે ફરજિયાત નિવૃત્તિની ઉંમર સરકારી શાળાઓના શિક્ષકોની ઉંમર જેટલી જ હશે. શિક્ષકોના પછીના વર્ગ માટે ફરજિયાત નિવૃત્તિની ઉંમર ૫૫ વર્ષ હતી અને તે પછી તે ઉપરોક્ત અપીલકર્તા માટે નિવૃત્તિ વય હશે. પ્રકરણ XIV (C) ના નિયમ ૨ (a) માં સ્પષ્ટપણે જણાવવામાં આવ્યું છે કે પ્રકરણ XIV (C) ની જોગવાઈઓ હેઠળ આવતા શિક્ષકો ૫૫ વર્ષની વયે નિવૃત્ત થશે. પ્રકરણ XXVIIA નો નિયમ ૮ ઉપરોક્ત અપીલકર્તા ને લાગુ કરી શકાયો ન હતો કારણ કે તે એક સામાન્ય નિયમ હતો અને જ્યારે તેણે પ્રકરણ XXVIIB અને પ્રકરણ XIV (C) ના નિયમો દ્વારા સંચાલિત થવાનું પસંદ કર્યું ત્યારે તેને નિવૃત્તિના કિસ્સામાં પણ સરકારી શાળાના શિક્ષકના સમાન હોદ્દા પર ઉતારી દેવામાં આવ્યો હતો.

[૬૫૮ડી-જી]

((૨) બંધારણની અનુચ્છેદ ૩૦૯ હેઠળ સરકારી કર્મચારીઓ અથવા સહાયિત શાળાઓમાં શિક્ષકોની સેવાની શરતોને ૧૯૫૯ના અધિનિયમ ૬ની અનુચ્છેદ ૧૨ હેઠળ નિયમન કરતા નિયમો બનાવવાની સરકારની સત્તાને સરકાર અને શિક્ષકો વચ્ચે કથિત સમજૂતી દ્વારા કોઈ પણ રીતે રોકી શકાતી નથી, ભલે આવી સમજૂતી સાબિત થઈ હોય. [૬૫૯બી-સી]

((૩) મુકદ્દમાના સંજોગોમાં પણ બહિષ્કારનો નિયમ લાગુ કરી શકાયો ન હતો.સરકાર દ્વારા એવી કોઈ રજૂઆત કરવામાં આવી હોવાનો કોઈ પ્રશ્ન જ નહોતો કે જેના પર અપીલકર્તાઓ દ્વારા તેમના નુકસાન માટે કાર્યવાહી કરવામાં આવી હોય.[૬૫૯એફ]

યુનિયન ઓફ ઇન્ડિયા અને અન્યો વિરુદ્ધ મેસર્સ ઇન્ડો-અફઘાન એજન્સીઝ લિમિટેડ. [૧૯૬૮] ૨ એસ. સી. આર. ૩૬૬, વિશિષ્ટ.

(૪) નિવૃત્તિ સંબંધિત નિયમમાં ફેરફાર માન્ય રીતે કરી શકાય છે અને તે બંધારણની અનુચ્છેદ ૩૧૧ (૨) અથવા અનુચ્છેદ ૧૪ને આકર્ષિત કરતું નથી. [૬૬૦ C]

નિશુન નારાયણ મિશ્રા વિરુદ્ધ ઉત્તર પ્રદેશ રાજ્ય અને અન્યો, [૧૯૬૫] ૧ એસ. સી. આર. ૬૯૩ પર આધાર રાખ્યો હતો.

(૫) કેરળ સેવા નિયમોના નિયમો ૫ અને ૬ની જોગવાઈઓને કારણે એકવાર નિવૃત્તિની વય વધારીને ૫૮ કરવામાં આવી ત્યારે તેને ઘટાડીને ૫૫ ન કરી શકાય તેવી દલીલ હાઈકોર્ટની ડિવિઝન બેન્ચ સમક્ષ ઉઠાવવામાં આવી ન

હતી.આ અદાલતની સામાન્ય પ્રથા એ છે કે ખૂબ જ વિશેષ પ્રકૃતિના કેસ સિવાય નવો મુદ્દો ઉઠાવવાની મંજૂરી આપવી નહીં.[૬૬૦એફ]

સિવિલ અપીલેટ જ્યુરિસડીક્શન:

સિવિલ અપીલ્સ નંબર ૧૭૮૯ થી ૧૭૯૧/૧૯૬૯.

રિટ અપીલ નંબર ૧૨૬/૧૯૬૮ અને ૭૬૨/૧૯૬૯ માં કેરળ હાઈકોર્ટના ૧૧/૦૬/૧૯૬૯ અને ૧૦/૦૭/૧૯૬૯ ના ચુકાદાઓ અને આદેશોમાંથી વિશેષ રજા દ્વારા અપીલ.

અપીલકર્તાઓ માટે (તમામ અપીલમાં) કે. ટી. હરિન્દ્રનાથ, વિષ્ણુ બહાદુર સહારિયા અને ચૂગિન્દ્ર ખુશાલાની.

પ્રતિવાદી (કેરળ રાજ્ય) વતી એ. આર. સોમનાથ એયર અને એમ. આર. કૃષ્ણ પિલ્લઈ (તમામ અપીલમાં).

પી. સી. ચંડી, દરમિયાનગીરી કરનારાઓ માટે (તમામ અપીલમાં).

કોર્ટનો ચુકાદો જસ્ટિસ ગ્રોવર દ્વારા આપવામાં આવ્યો હતો.—વિશેષ રજા દ્વારા આ અપીલ કેરળ હાઈકોર્ટની ડિવિઝન બેન્ચના ચુકાદામાંથી છે, જે એક વિદ્વાન સિંગલ જજના નિર્ણયને સમર્થન આપે છે, જેમણે અપીલકર્તાઓની રિટ અરજીઓને ફગાવી દીધી હતી.

C. A. ૧૭૮૯/૧૯૬૯ માં અપીલકર્તાએ ૧૪/૦૩/૧૯૪૬ પર ખાનગી સહાયિત શાળામાં શિક્ષક તરીકે સેવામાં પ્રવેશ કર્યો હતો.C. A. ૧૭૯૦/૧૯૬૯ માં બંને અપીલકર્તાઓ મૂળરૂપે સહાયિત શાળાઓમાં શિક્ષકો તરીકે સેવામાં જોડાયા હતા પરંતુ તેઓએ અનુક્રમે ૧૭/૦૮/૧૯૫૮ અને ૧૩/૧૨/૧૯૪૮ પર સરકારી શાળા સેવામાં પ્રવેશ કર્યો હતો.તેવી જ રીતે C. A. ૧૭૯૧/૧૯૬૯ માં અપીલકર્તા શિક્ષક તરીકે સરકારી સેવામાં જોડાયા હતા અને ૦૨/૦૭/૧૯૬૮ પર ૫૫ વર્ષની વય પ્રાપ્ત કરી હતી.

એવું લાગે છે કે ૨૨/૧૧/૧૯૬૫ પર સરકારી અને ખાનગી સહાયિત શાળાના શિક્ષકોના તમામ સંગઠનો કે જેમાં અપીલકર્તાઓ સભ્યો હતા, તેમણે વિવિધ માંગણીઓ સાથે સરકારને એક આવેદનપત્ર સુપરત કર્યું હતું.તેમાંથી એક (નંબર ૧૧) એ હતું કે શાળાના શિક્ષકોની નિવૃત્તિ વય વધારીને ૬૦ વર્ષ કરવી જોઈએ.૧૪/૦૭/૧૯૬૬ પર સરકારે એક આદેશ જારી કર્યો હતો જેના દ્વારા

નિવૃત્તિની વય ૫૫ થી વધારીને ૫૮ વર્ષ કરવામાં આવી હતી.આ આદેશનો ફકરો ૮ નીચેની શરતોમાં હતો:—

"સહાયિત શાળાઓના મુખ્ય શિક્ષકો સહિત તમામ શિક્ષકોની નિવૃત્તિ વય ૦૧/૦૭/૧૯૬૬ થી વધારીને ૫૮ કરવામાં આવશે.આ એ શરતને આધિન રહેશે કે નિમણૂક અધિકારી ઉચ્ચ અને તાલીમ શાળાઓના કિસ્સામાં જાહેર શિક્ષણ નિયામકની અગાઉની મંજૂરી સાથે શિક્ષકને ૫૫ વર્ષની વય પ્રાપ્ત કર્યા પછી ત્રણ મહિનાની નોટિસ પર કોઈ કારણ આપ્યા વિના નિવૃત્ત થવાની જરૂર પડી શકે છે.શિક્ષકો પણ ૫૫ વર્ષ પૂર્ણ કર્યા પછી, નિમણૂક અધિકારીને ત્રણ મહિનાની નોટિસ આપ્યા પછી સ્વેચ્છાએ નિવૃત્ત થઈ શકે છે.

ઉપરોક્ત આદેશ પછી કેરળ શિક્ષણ અધિનિયમ, ૧૯૫૮ (૧૯૫૯નો અધિનિયમ ૬) હેઠળ ઘડવામાં આવેલા કેરળ શિક્ષણ નિયમોમાં સંબંધિત નિયમોમાં સુધારો કરવામાં આવ્યો હતો.૦૪/૦૫/૧૯૬૭ પર સરકાર દ્વારા અગાઉના આદેશોને હટાવીને બીજો આદેશ જારી કરવામાં આવ્યો હતો.આ આદેશ દ્વારા તમામ સરકારી કર્મચારીઓ અને સહાયિત શાળાના શિક્ષકોની ફરજિયાત નિવૃત્તિની ઉંમર ઘટાડીને ૫૫ વર્ષ કરવામાં આવી હતી, જેમની વર્તમાન આદેશ હેઠળ નિવૃત્તિ વય ૫૮ વર્ષ હતી.જો કે, એવું કહેવામાં આવ્યું હતું

કે જે લોકો પહેલેથી જ ૫૫ વર્ષની વય વટાવી ચૂક્યા છે અથવા જેઓ આદેશની તારીખથી ત્રણ મહિનાના સમયગાળામાં ૫૫ વર્ષની વય પ્રાપ્ત કરી શકે છે તેઓ માત્ર ત્રણ મહિનાની મુદત પૂરી થવાની તારીખે નિવૃત્ત થશે. બંધારણની અનુચ્છેદ ૩૦૮ની જોગવાઈ દ્વારા આપવામાં આવેલી સત્તાઓનો ઉપયોગ કરીને ૧૯૫૮ના અધિનિયમ ૬ હેઠળ ઘડવામાં આવેલા કેરળ શિક્ષણ નિયમો અને રાજ્યપાલ દ્વારા બનાવવામાં આવેલા કેરળ સેવા નિયમો બંનેમાં ઔપચારિક રીતે જરૂરી સુધારા કરવામાં આવ્યા હતા.

અમે આ તબક્કે સંબંધિત વૈધાનિક જોગવાઈઓ અને નિયમોનો સંદર્ભ લઈ શકીએ છીએ. રાજ્યમાં શૈક્ષણિક સંસ્થાઓના વધુ સારા સંગઠન અને વિકાસની જોગવાઈ કરવા માટે ૧૯૫૮નો અધિનિયમ ૬ ઘડવામાં આવ્યો હતો. કાયદાની કલમ ૧૨ (૧) માં જોગવાઈ કરવામાં આવી છે કે સહાયિત શાળાઓમાં શિક્ષકોની સેવાની શરતો જેમાં પગાર, પેન્શન, પ્રોવિડન્ટ ફંડ, વીમો અને નિવૃત્તિની ઉંમરને લગતી શરતો સરકાર દ્વારા નિર્ધારિત કરવામાં આવે તેવી જ રહેશે. કલમ ૩૬ સરકારને નિયમો બનાવવાની સત્તા આપે છે. જે નિયમો કલમ ૩૬ હેઠળ ઘડવામાં આવ્યા છે, એટલે કે કેરળ શિક્ષણ નિયમો ૧૯૫૮, જેને પછીથી "શિક્ષણ નિયમો" કહેવામાં આવે છે, તેમાં મૂળ પ્રકરણ XXVII છે. ફેબ્રુઆરી ૧૯૬૫માં આ પ્રકરણનું નામ બદલીને XXVII-A કરવામાં આવ્યું હતું. બીજો પ્રકરણ XXVII-B ઉમેરવામાં આવ્યો હતો. "પેન્શન" શીર્ષક હેઠળ આવતા પ્રકરણ XXVII-A નો નિયમ ૮ નીચેની શરતોમાં છે:—

"૮.નિવૃત્તિ પર નિવૃત્તિની ઉંમર ૫૫ વર્ષ હશે.

નોંધ લો.—જેઓ ૦૪/૦૯/૧૯૫૭ પહેલાં કોઈપણ સહાયિત શાળામાં સેવામાં હતા તેમના કિસ્સામાં, ૫૫ વર્ષથી વધુની સેવા આ નિયમો હેઠળ પેન્શન અને ગ્રેયુઇટી માટે લાયક નહીં હોય તેવી શરતને આધિન નિવૃત્તિ વય ૬૦ વર્ષ રહેશે.

પ્રકરણ XXVII–B માં નીચેના નિયમોની નોંધ લઈ શકાય છે:

"૧.આ પ્રકરણના નિયમો ૦૧/૧૦/૧૯૬૪ પર અમલમાં આવશે.

૨. આ નિયમો સહાયિત શાળાઓમાં એવા શિક્ષકોને લાગુ પડશે જેમને પ્રકરણ XIV (C) કેરળ શિક્ષણ નિયમોમાં નિયમો લાગુ પડે છે.

૩.

૪. સરકારી શાળાઓના શિક્ષકોને લાગુ પડતી નિવૃત્તિ પર ફરજિયાત નિવૃત્તિની તારીખ સહાયિત શાળાઓના શિક્ષકોને લાગુ પડશે.

આચાર નિયમોને લગતા પ્રકરણ XIV (C) માં બે જોગવાઈઓ છે જે ભૌતિક છે અને જેને પુનઃઉત્પાદિત કરી શકાય છે:

"૧.આ પ્રકરણના નિયમો આ બાબતને લાગુ પડશે –

(i) સહાયિત શાળાઓના શિક્ષકો કે જેઓ ૦૧/૧૦/૧૯૬૪ પર સેવામાં છે અને જેઓ આ નિયમો દ્વારા સંચાલિત થવા માટે નિયમ ૨ હેઠળ પસંદગી કરે છે; અને

((ii) ૦૧/૧૦/૧૯૬૪ પછી નિયુક્ત થયેલા શિક્ષકો;

(પરંતુ આ પ્રકરણમાં સમાવિષ્ટ કંઈપણ એવા શિક્ષકોને લાગુ પડશે નહીં કે જેઓ ૦૪/૦૫/૧૯૬૭ પર અથવા તે પહેલાં ૫૫ વર્ષની વય પ્રાપ્ત કર્યા પછી સેવામાં ચાલુ રહે.)

૨. નિયમ ૧ ની જોગવાઈઓને આધિન જે શિક્ષકો ૦૧/૧૦/૧૯૬૪ પર સેવામાં છે તેમને પ્રકરણ XIV (B) ના નિયમો હેઠળ ચાલુ રહેવાનો અથવા આ નિયમો હેઠળ આવવાનો વિકલ્પ આપવામાં આવશે.આવા વિકલ્પનો ઉપયોગ આ નિયમોની શરૂઆતથી ત્રણ મહિનાના સમયગાળાની અંદર અથવા સરકાર આ માટે નિર્દિષ્ટ કરે તેવા વધુ

સમયની અંદર કરવામાં આવશે.એકવાર ઉપયોગમાં લેવાયેલો વિકલ્પ અંતિમ રહેશે.જે શિક્ષકોએ નિર્ધારિત સમયગાળાની અંદર કોઈ વિકલ્પનો ઉપયોગ કર્યો નથી, તેમણે આ નિયમો પસંદ કર્યા હોવાનું માનવામાં આવશે.

તે સામાન્ય આધાર છે કે C. A. ૧૭૮૯/૧૯૬૯ માં અપીલકર્તાએ ઉપરોક્ત નિયમોની દ્રષ્ટિએ વિકલ્પનો ઉપયોગ કર્યો હતો.આમ નિયમ ૪ સાથે વાંચેલા પ્રકરણ XXVII (B) ના નિયમ રના આધારે નિવૃત્તિ પર તેમની ફરજિયાત નિવૃત્તિની તારીખ સરકારી શાળાઓના શિક્ષકોને લાગુ પડતી હતી તેવી જ હશે.

અમે પહેલા ઉપરોક્ત અપીલમાં અપીલકર્તા વતી ઉઠાવવામાં આવેલી દલીલો સાથે વ્યવહાર કરી શકીએ છીએ.તેમના વતી એવો દાવો કરવામાં આવ્યો હતો કે પ્રકરણ XXVII-A અને B ની જોગવાઈઓ પરસ્પર વિશિષ્ટ નહોતી અને તેઓ પ્રકરણ XXVII-A માં નિયમ ૮ નો લાભ મેળવવા માટે હકદાર હતા. તેઓ ૦૪/૦૯/૧૯૫૭ પહેલાં સહાયિત શાળામાં સેવામાં હોવાથી તેમની નિવૃત્તિ વય ૬૦ વર્ષની હતી.ડિવિઝન બેન્ચનો અભિગમ એ હતો કે પ્રકરણ XXVIIA અને XXVII B ની જોગવાઈઓ જ્યારે એકસાથે વાંચવામાં આવે ત્યારે તેમાં કોઈ શંકા નથી કે બંને પ્રકરણો પરસ્પર વિશિષ્ટ છે.પ્રકરણ XXVII B સ્વતંત્ર અને અલગ જોગવાઈઓ કરે છે જે પ્રકરણ XXVIIA માં સમાવિષ્ટ જોગવાઈઓ સાથે અસંગત

છે. C. A. ૧૭૮૯/૧૯૬૯ માં અપીલકર્તા સહાયિત શાળામાં શિક્ષક હોવાથી પ્રકરણ XXVIIB ના નિયમ ૪ના આધારે ફરજિયાત નિવૃત્તિની ઉંમર સરકારી શાળાઓના શિક્ષકોની ઉંમર જેટલી જ હશે.શિક્ષકોના પછીના વર્ગ માટે ફરજિયાત નિવૃત્તિની ઉંમર ૫૫ વર્ષની હતી અને તે પછી તે ઉપરોક્ત અપીલકર્તા માટે નિવૃત્તિની ઉંમર હશે.રિલાયન્સને પ્રકરણ XIV (C) ના નિયમ ૨ (a) પર પણ મૂકવામાં આવ્યું હતું, જે સ્પષ્ટપણે જણાવે છે કે પ્રકરણ XIV (C) ની જોગવાઈઓ હેઠળ આવતા શિક્ષકો ૫૫ વર્ષની વયે નિવૃત્ત થશે.અમે ઉચ્ચ ન્યાયાલયના વિદ્વાન ન્યાયાધીશોના દષ્ટિકોણ સાથે સંપૂર્ણ રીતે સહમત છીએ અને એ દલીલને સ્વીકારવામાં અસમર્થ છીએ કે વિવિધ નિયમોના સ્પષ્ટ શબ્દો હોવા છતાં , જેનો સંદર્ભ આપવામાં આવ્યો છે, અપીલકર્તા, જે સહાયિત શાળામાં શિક્ષક છે, તે પ્રકરણ XXVIIA ના નિયમ ૮ નો લાભ મેળવી શકે છે. તે કદાચ તેમને લાગુ પાડી શકાતો નથી કારણ કે તે એક સામાન્ય નિયમ હતો અને જ્યારે તેમણે પ્રકરણ XXVIIB અને પ્રકરણ XIV (C) માં સમાવિષ્ટ નિયમો દ્વારા સંચાલિત થવાનું પસંદ કર્યું ત્યારે તેમને નિવૃત્તિના કિસ્સામાં પણ સરકારી શાળાના શિક્ષકના સમાન હોદ્દા પર ઉતારી દેવામાં આવ્યા હતા.

બીજો મુદ્દો જેનો સખત આગ્રહ કરવામાં આવ્યો છે તે એ છે કે શિક્ષકો દ્વારા રજૂ કરાયેલા મેમોરેન્ડમને અનુસરતા સરકારી આદેશો એ સમજણનું પરિણામ છે જેને સરકાર અને શિક્ષકો વચ્ચે બંધનકર્તા કરાર અથવા કરાર તરીકે ગણી શકાય,

જેમાંથી તે સરકાર માટે એકપક્ષીય રીતે પુનઃસ્થાપિત કરવા માટે ખુલ્લો ન હતો.વૈકલ્પિક રીતે એસ્ટોપેલ જેવો જ નિયમ લાગુ કરી શકાય છે.આ દલીલનો પ્રથમ ભાગ વિદ્વાન એકલ ન્યાયાધીશે યોગ્ય રીતે નિર્દેશ કરીને નિકાલ કર્યો હતો કે ૧૯૫૯ના અધિનિયમ ૬ની અનુચ્છેદ ૧૨ હેઠળ સરકારી કર્મચારીઓ અથવા સહાયિત શાળાઓમાં શિક્ષકોની સેવાની શરતોને નિયંત્રિત કરતા નિયમો બનાવવાની બંધારણની અનુચ્છેદ ૩૦૯ હેઠળ સરકારની સત્તા કોઈ પણ રીતે કોઈ પણ સમજૂતી દ્વારા અવરોધિત કરી શકાતી નથી, ભલે આવી સમજૂતી સાબિત થઈ હોય.અમને કોઈ સિદ્ધાંત અથવા સત્તા બતાવવામાં આવી નથી કે જેના પર આધાર રાખેલા દસ્તાવેજમાંથી કોઈ કરાર અથવા કરારની જોડણી કરી શકાય.બંધારણની અનુચ્છેદ ૩૦૯ અથવા વૈધાનિક જોગવાઈઓ દ્વારા આપવામાં આવેલી સત્તાને કોઈ પણ કથિત સમજૂતી અથવા કરાર દ્વારા કોઈ પણ રીતે કેવી રીતે ઘટાડી શકાય અથવા બાંધી શકાય તે પણ સમજવું શક્ય નથી.આ અદાલતના કેટલાક નિર્ણયોમાંથી સમર્થન માંગવામાં આવ્યું હોવા છતાં કેસના સંજોગોમાં ભાગ્યે જ વિરોધનો નિયમ લાગુ કરી શકાય છે.

ભારત સંઘ અને અન્યો વિરુદ્ધ મેસર્સ ઈન્ડો-અફઘાન એજન્સીઝ લિમિટેડમાં, આ અદાલતે એવું માન્યું હતું કે જ્યાં કોઈ વ્યક્તિએ નિકાસ પ્રોત્સાહન યોજનામાં કરવામાં આવેલી રજૂઆત પર કાર્યવાહી કરી હોય કે નિકાસ કરેલા માલના મૂલ્ય સુધી આયાત લાઈસન્સ જારી કરવામાં આવશે અને ખરેખર માલની નિકાસ કરી

હોય તો યોજના દ્વારા માન્ય મહત્તમ મૂલ્ય માટે આયાત લાઈસન્સ માટેના તેના દાવાને મનસ્વી રીતે નકારી શકાય નહીં. એવું અવલોકન કરવામાં આવ્યું હતું કે તે કેસમાં દાવો નિકાસ પ્રોત્સાહન યોજનામાં સરકાર વતી કરવામાં આવેલી રજૂઆતના પરિણામે ઊભી થયેલી ઇક્વિટી અને પ્રતિનિધિત્વ પર કામ કરતા ત્યાં પ્રતિવાદીઓ દ્વારા લેવામાં આવેલી કાર્યવાહી પર આધારિત હતો. પુરાવા અધિનિયમની કલમ ૧૧૫ લાગુ પડવાની શરતોમાં ન હોવા છતાં, જે પ્રતિવાદીએ તે રજૂઆત પર કાર્યવાહી કરી હતી તે દાવો કરવા માટે હજુ પણ ખુલ્લું હતું કે સરકાર તેના દ્વારા કરવામાં આવેલા વચનને અમલમાં મૂકવા માટે બંધાયેલી હોવી જોઈએ, જોકે બંધારણ દ્વારા જરૂરી ઔપચારિક કરારના સ્વરૂપમાં નોંધાયેલ નથી. આ સિદ્ધાંતો ભાગ્યે જ અહીં લાગુ કરી શકાય છે કારણ કે સરકાર દ્વારા એવી કોઈ રજૂઆત કરવામાં આવી હોવાનો કોઈ પ્રશ્ન જ નથી કે જેના પર અપીલકર્તાઓ દ્વારા તેમને નુકસાન પહોંચાડવા માટે કાર્યવાહી કરવામાં આવી હોય. વધુમાં બંધારણની અનુચ્છેદ ૩૦૯ અને ૧૯૫૯ના અધિનિયમ ૬માં સમાવિષ્ટ સત્તાઓનો ઉપયોગ કરીને સેવાની શરતો નિર્ધારિતપણે બદલી શકાય છે. આવી સ્થિતિમાં અપીલકર્તાઓ માટે અવરોધના નિયમના સિદ્ધાંતને લાગુ કરવા માટે તે ખુલ્લું ન હતું.

અમારું ધ્યાન પણ આમંત્રિત કરવામાં આવ્યું છે, ખાસ કરીને સી. એ. માં અપીલકર્તાઓ વતી. ૧૭૯૦ અને ૧૭૯૧, પી-૬ અને પી-૭નું પ્રદર્શન કરવા માટે. આંક પી-૬ એ જિલ્લા શિક્ષણ અધિકારી, કોટ્ટાયમની કાર્યવાહીની નકલ

છે.તેમાં ૧૦/૦૩/૧૯૬૭ તારીખના આદેશનો ઉલ્લેખ છે જેમાં જણાવવામાં આવ્યું છે કે રાજ્યમાં તમામ અધિકારીઓની ફરજિયાત નિવૃત્તિ વય તેમાં ઉલ્લેખિત સરકારી આદેશો અનુસાર વધારીને પટ કરવામાં આવી છે.આમાંથી ૫૫ વર્ષની વય પછીના શિક્ષકો યોગ્યતાને આધીન હતા.અમુક શિક્ષકોની યાદી આપવામાં આવી હતી જેમને પટ વર્ષની ઉંમર સુધી સેવામાં ચાલુ રહેવાની મંજૂરી આપવામાં આવી હતી.તેવી જ રીતે આંક પી-૭ એ જિલ્લા શિક્ષણ અધિકારી, પાલઘાટની કાર્યવાહીની એક નકલ છે, જેમાં ૫૫ વર્ષથી વધુ ઉંમરના શિક્ષકોના નામ આપવામાં આવ્યા હતા.આ દેખીતી રીતે ૦૧/૦૭/૧૯૬૬ થી અસર સાથે ૧૪/૦૭/૧૯૬૬ તારીખના આંક પી-૪ (જી. ઓ.) દ્વારા નિવૃત્તિ વય વધારીને પટ કરવામાં આવી હતી.પરંતુ પછી, અગાઉ નોંધ્યું છે તેમ, નિવૃત્તિની વય ફરીથી ઘટાડીને ૫૫ વર્ષ કરવામાં આવી હતી.નિવૃત્તિ સંબંધિત નિયમમાં ફેરફાર માન્ય રીતે કરી શકાય છે અને તે બંધારણની અનુચ્છેદ ૩૧૧ (૨) અથવા અનુચ્છેદ ૧૪ ને આકર્ષિત કરતું નથી:નિશુન નારાયણ મિશ્રા વિરુદ્ધ ઉત્તર પ્રદેશ રાજ્ય અને અન્ય જુઓ.

કેરળ સેવા નિયમોના નિયમો ૫ અને ૬ પર અપીલકર્તાઓ વતી પણ રિલાયન્સને મૂકવામાં આવ્યું છે.નિયમ ૫ મુજબ નિયમોમાં અથવા તે હેઠળ બનાવેલા કોઈપણ નિયમમાં કોઈ પણ વ્યક્તિને કોઈ પણ અધિકાર અથવા વિશેષાધિકારથી વંચિત રાખવાનું કામ નહીં કરે, જેના માટે તે કોઈ પણ કાયદા દ્વારા અથવા તે હેઠળ અથવા નિયમો અમલમાં આવ્યા તે તારીખે આવી વ્યક્તિ

અને સરકાર વચ્ચે અસ્તિત્વમાં રહેલા કોઈપણ કરાર અથવા કરારની શરતો દ્વારા હકદાર છે.કલમ ૬ કહે છે કે નિયમ ૫ ની જોગવાઈઓને આધિન નિયમો અથવા નિયમો હેઠળ બનાવેલ કોઈપણ નિયમ સરકાર હેઠળ નોંધપાત્ર હોદ્દો ધરાવતી કોઈપણ વ્યક્તિને ગેરલાભ પહોંચાડવા માટે કામ કરશે નહીં, જેને નિયમો લાગુ પડે છે, "પગાર, રજા, ભથ્થાં, પેન્શન અથવા અન્ય કોઈ બાબત જે તેને લાગુ પડે છે તેના સંદર્ભમાં સેવાની શરતો (એ) આ નિયમો અમલમાં આવવાની તારીખે, અથવા (બી) સરકાર દ્વારા કરવામાં આવેલા કોઈપણ આદેશ અથવા નિયમના આધારે જ્યાં સુધી આવી વ્યક્તિ તેની સંમતિ ન આપે".મુદ્દો એ છે કે એકવાર નિવૃત્તિની વય વધારીને પટ કરવામાં આવી ત્યારે આ નિયમોની જોગવાઈઓને કારણે તેને ઘટાડીને પપ કરી શકાતી નથી.આ મુદ્દો હાઈકોર્ટની ડિવિઝન બેંચ સમક્ષ ઉઠાવવામાં આવ્યો ન હતો અને આ કોર્ટની સામાન્ય પ્રથા ખૂબ જ વિશેષ પ્રકૃતિના કેસ સિવાય નવો મુદ્દો ઉઠાવવાની મંજૂરી આપતી નથી.વર્તમાન અપીલમાં આ અદાલતમાં પ્રથમ વખત આ દલીલને ધ્યાનમાં લેવા માટે અમને કોઈ કારણ કે સમર્થન મળતું નથી.

અપીલ નિષ્ફળ જાય છે અને નકારી કાઢવામાં આવે છે પરંતુ અમે પક્ષોને તેમનો ખર્ચ ઉઠાવવા માટે છોડીએ છીએ.

અપીલો બરતરફ.

This judgment has been translated using AI Tool – SUVAS.

=====

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgement in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgement shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.